UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Tertia, an liceat canonicis regularibus transire ad monasteriu[m] monachorum? Sol. no[n]: sine licentia sui prelati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

eſt poſita iuſto ad coercendū eum a bono. Secunda ibi: Lex vero priuata. et eſt interpoſitio ab illo loco, dignior eſt. vſqꝫ ibi: quiſquis igitur.
a ¶ Priuata. vt charitas, de qua dicitur: Habe charitatem ꝛ fac quicquid vis: vt de peni. diſt. ij. radicata.

dic ꝙ excuſat a delicto inſtinctu ſpiritusſancti ſicut alij: vt extra de diuor. gaudemus. xiiij. q. v. dixit.
g ¶ Dignior. Tn̄ in tribus caſibus preiudicat priuata lex publice. nam mulier lꝫ ducat lege dei, non pōt inuito viro intrare religionē. xxvij. q. ij. ſi quis cōiugū. nec impubes inuito pr̄e. xx. q. ij. puella. nec ep̄us inuito papa. ex̄ de reg. ca. licet. nō fallit regula intelligentes. Jo.

b ¶ Sine cōmendatitijs. Sed quare creditur cōmendatitijs literis, cuꝫ quilibet poſſit commendare rem etiā vitioſam. Nā que commendandi animo dicuntur, nemi nem obligāt: vt. ff. de cōtrahen. emp. ea que. Sed dicas ꝙ ſi quis cōmēdat rem in genere non obligatur: ſed ſi in ſpecie obligat. ff. d edil. edic. ſciēdum. ſꝫ nec in gn̄e licitū eſt commēdare ex certa ſcientia rem vitioſam: vt extra de ſeru. cap. vnico. alioquin de dolo tenetur: vt. ff. de dolo. q̄d venditor.

Obligatur ne q̄ rē vitioſam cōmendat.

c ¶ Propter criminoſos. Licet ꝓpter crimioſos fuerit cōſtitutio data, tamen extenditur etiam ad nō criminoſos: q̄t nullus recipitur ſine cōmendatitijs literis ſui ep̄i. vbi eīm aliquid ſtatuitur propter impulſiuā cauſam cauſa ceſſante non ideo ceſſat conſtitutio: ſed vbi aliquid propter finalē cauſam eſt ſtatutum: ibi ſi ceſſat cauſa, ceſſat cōſtitutio. ſic diſtinguitur. ff. de dona. l. ij. §. vlt.

Heb. viij. d. Ro. ij.

Al's qui eīm lege.

d ¶ In ſuo. ſ̄. vij. q. j. ſi q̄s p̄ſbyter.
e ¶ Si quis hoꝝ.

uata[a]. Publica lex eſt q̄ a ſanctis patribus ſcriptis eſt confirmata: vt eſt lex canonū: que quidem propter tranſgreſſiones eſt tradita. verbi gratia. Decretū eſt in canonibus clericum non debere de ſuo epiſcopatu ad alium tranſire ſine commēdatitijs[b] literis ſui ep̄i: quod ꝓpter criminoſos[c] conſtitutum eſt: ne videlicet infames ab aliquo epiſcopo ſuſcipiantur perſone. ſolebāt enim officia ſua cum non poterāt in ſuo[d] ep̄atu, i alieno celebrare: quod iure preceptis ꝛ ſcriptis deteſtatū eſt. ¶ Lex vero priuata eſt que inſtinctu ſc̄ti ſpiritus in corde ſcribitur: ſicut de quibuſdā dicit apoſtolꝰ. Qui habent legem dei ſcriptam in cordibus ſuis. et alibi. Cū gentes legem nō habeant, ſi naturaliter que legis ſunt faciunt, ipſi ſibi ſunt lex. Si quis hoꝝ[e] in eccleſia ſua ſub epiſcopo populum retinet, ꝛ ſeculariter viuit: ſi afflatus[f] ſpiritu ſancto in aliquo monaſterio vel regulari canonia ſaluare ſe voluerit: quia lege priuata ducitur, nulla ratio exigit vt lege publica cōſtringat: (dignior[g] eſt enim lex priuata ꝙ̄ publica. Spiritus quidē dei lex eſt: et qui ſpiritu dei agūtur, lege dei ducuntur: et quis eſt qui ſpiritui ſancto poſſit digne reſiſtere?) Quiſquis igitur hoc ſpiritu ducitur, etiam epiſcopo ſuo contradicente eat liber noſtra authoritate. Juſto enim lex non eſt poſita: ſed vbi ſpiritus dei, ibi libertas: et ſi ſpiritu dei ducimini, non eſtis ſub lege.

¶ Queſtio. iij.

Canonicos autem regulares ad monaſteriuꝫ tranſire multis authoritatibus prohibetur.

Unde in concilio Educenſi congregato ſub Gregorio ſeptimo legitur.

¶ Regulares canonici, monachi fieri non debent.

Nullus abbas vel monachus[h] canonicos regulares[i] a propoſito profeſſionis canonice reuocare, et ad monaſticum habitum trahendo ſuſcipere audeat, vt monachi fiant, quandiu ordinis[k] ſue eccleſiā inuenire quiuerint: in qua canonice viuendo, deo ſeruire, et animam ſuam ſaluare poſſint. Qꝫ ſi temerario auſu id agere tentauerint, anathematis vinculo obligentur.

Item Urbanus papa. ij.

¶ De eodem.

Canonicos. ¶ Hec. q. diuiditur in quatuor partes: i p̄ma quarum ꝓbatur ꝙ canonicus regularis ſine licētia non debet fieri monachꝰ et hoc ꝓbatur per tres authoritates Secūda ibi: Queritur ſi mōaſteria. Tertia ibi: Queritur de his. Quarta ibi: Querit ſi ingreſſis. Jo. de fan. ¶ Caſus. Hic ponitur tertia. q. vbi querit an canonicus regularis poſſit ad monaſteriuꝫ tranſire? Et rn̄. ꝙ ſic de licentia prioris: vt. j. ea. ſtatuimus. idē eſt in monacho: vt. j. xx. q̄ōe iiij. monachuꝫ. ſed eis inuitis non: vt j. c. j. et. ij. quilibet tamen ſm̄ iura hodierna pōt ad regulā arctiorē trāſire petita licētia a ſuo ſuperiore, et etiā ſi nō habeat licentiaꝫ ab eo: vt ex̄ de regu. lꝫ. Et ꝓcedit hoc ordine Gratia. Prio ꝓbat ꝙ canonici regulares ad monaſteriū tranſire non pn̄t: poſtea ꝓbat cōtrarium.

j. Ti. j. d. ij. Co. iij. d.

maxime quia idem eſt in alijs. lxj. diſt. §. his omnibus.
f ¶ Si afflatus. Sed qualiter poteſt aliquis clericus inuito epiſcopo tranſire ad religionem, cum ei forte iuratus ſit, ꝛ obediens ſuus ſit: et crimen idololatrie ſit nolle obedire: vt. viij. q. j. ſciendum. et video ꝙ peregrinari non poteſt ſine licentia ep̄i: vt de cōſe. diſt. v. non oportet. et ſepe bonum omittēdum eſt propter meritum obedientie: vt. xj. q̄ō. iij. quid ergo. cum etiā obediendū ſit licet iniuſte aliquid precipiatur: vt. xxiij. q̄ō. j. quid culpatur. Item cum clericus non poſſit alienare res eccleſie ſue, ergo multo potius ſeipſum nō poteſt alienare, cum perſone digniores ſint rebus: vt. xij. q̄ō. j. precipimus. et maior eſt alienatio perſone ꝙ̄ rei: vt. xvij. q. j. ca. iij. Sed

Obedientie cōmendatio.

De hoc no. ex̄ d reg. lꝫ. i gl. ſuffi cit §. v= bi no. d hac queſtione.

Nullus. ¶ Caſus. Quidam abbates vel monachi ſuis ſuggeſtionibus ad monaſteria canonicos regulares pertrahebant: et ideo ſtatuit Grego. ſeptimus ꝙ qui decetero talia temere attentauerit, excōicetur.
h ¶ Monachus. vt priores qui preſunt monaſterijs extra de ſta. mona. monachi.
i ¶ Regulares. ſimiliter clericus in qua eccleſia eſt ſemel intitulatus, in ea perpetuo pſeueret: vt. lxx. diſtinc. ſanctorum. ꝛ. lxxj. diſtin. clericos. vt enim ait Apoſtolus. In ea vocatione in qua quis vocatus eſt, in ea permaneat: vt. xxj. q. j. cap. j.
k ¶ Ordinis ſui eccleſiam. ſimiliter extra de vi. ꝛ hone. cle. deus. extra de reli. do. inter quatuor. in fi.

Mandamus & vniuerſaliter interdicim⁹ ne q̄s canonic⁹ regulariter pfeſſus: niſi (qđ abſit) publice lapſus [a] fuerit, monachus [b] efficiatur. quod ſi decreto noſtro cōtraire pſumens agere tētauerit, ad ordinem canonicū precipimus vt redeat: et deiceps memorialem [c] cucullā deferat, et vltimus in choro maneat.

Subaudiēdum vero eſt: niſi cum patris ſui licentia religionis propoſitum induerit.

Unde Urbanus papa.ij. ſcribit abbati ſancti Ruffini.

¶ Patris ſui conceſſione regulares canonici monachi fieri poſſunt.

Statuim⁹ ne pfeſſionis canonice q̄ſpiā poſtq̄ dei vice ſupra caput ſibi homi nem impoſuit, alicuius leuitatis inſtinctu, vel diſtrictioris [d] religionis obtentu ex eodem clauſtro audeat ſine patris et totius cōgregationis permiſſione recedere: diſcedentē vero nullus abbatū vel epōrum nullus monachorū ſine cōi literarum cautione ſuſcipiat.

Queritur [e] ſi monaſteria q̄ ſemel dedicata ſūt, poſſint trāſire in clericorum vel ſeculariū habitacula: quod in Calcedonenſi cōcilio oībus modis prohibetur capitulo.xxiiij.

¶ Que ſemel ſunt dedicata monaſteria, ſemper monaſteria perſeuerent.

Que ſemel ſunt dedicata monaſteria concilio epōꝝ, maneāt [f] perpetuo monaſteria: et res que ad ea pertinent, monaſterijs reſeruari oportet: nec poſſe ea vltra fieri ſecularia habitacula. qui vero pmiſerint hoc fieri, ſubiaceāt his condēnationibus que per canones conſtitute ſunt.

Item in ſynodo.vij.c.xxiij.

¶ Qui loca ſacra cōia diuerſoria fecerit, clericus deponatur, laicus excōmunicetur.

Quoniam a quibuſdam viris quedā venerabiles domus ſurripiuntur [g]: tam videlȝ epiſcopia q̄ monaſte

Mandamus. ¶ Caſus. Statuit Urbanus in hoc ca. vt canonicus regularis monachus non fiat niſi publice delinquat. ſi vero contra fecerit, ad canoniam redeat, et vltimus memorialem cucullam deferat.

a ¶ Lapſus. tunc enim poſſet, immo cogeretur: vt.xx. q.j. ſicut. Joan.

b ¶ Monachus. Hoc cōſueuit intelligi cum cauſa leuitatis tranſit ad aſperiorem vitam tamē bene cogitur ibi ſtare: vt extra đ regu. licet. Sȝ manifeſte obſtat extra de ſtatu mona. cum nobis. ſed hec eſt remota. vnde ſatis credo q̄ ſi nō petijt licentiam, cogit redire: nec obſtat ex̄ eo. ſane. q̄a ibi dicit pmittas: & ſic eſt diſpēſatio.

c ¶ Memorialē. Non q̄ ſit monachus: ſed ratione p̄oris maleficij: vt ꝟ.xxiij.diſtin. precipim⁹. ſed maritus qui tranſiuit ad religionē reuocatus ab vxore ſua, non fert cucullam: vt xxxiij.q.v. qđ deo. et ſic quandoq̄ poteſt eſſe diſpar habit⁹ in eodē choro.

¶ Subaudiendū. ¶ Caſus. Eſt probatum.ꝟ. q̄ canonicus regular ad monaſteriū tranſire nō poteſt: nunc dicit Gra. q̄ eſt intelligendum niſi de ſui ſuperioris licentia hoc faciat. & ad hoc inducitur ſequens cap.

Statuimus. ¶ Caſus. Abbas ſancti Ruffini queſiuit ab Urbano vtrum monachi poſſint recipere canonicos regulares ſine permiſſione et licentia prioris et fratrum? Et reſpondetur q̄ cauſa leuitatis vel cauſa arctioris religionis non debet canonicus regularis de canonia ſua recedere, nec aliquis debet eum recipere ſine literis capituli ſui.

d ¶ Uel diſtrictioris. ſ.xx.q.iiij. virgines. cōtra extra de regu. ca.j. ſed hec dictio leuitatis, ſoluit contrarium &c. ſimile. C. de offi. ma. mil. l. penul.

¶ Queritur. ¶ Hec eſt.ij. pars q̄onis, in qua queritur ſi monaſteria poſſint redire ad humanos vſus. Dicitur q̄ non. et hoc probat per duo capi. Joan. de fan.

¶ Caſus. Hic mouet Gratia. quādam incidentem queſtionem: ſcilicet vtrū monaſteria poſſint fieri clericorum vel laicoꝝ habitacula? Et reſpondetur q̄ non. ad quod inducit ſequentia capi.

e ¶ Queritur. Incidentem queſtionē ponit magiſter: et illa dupliciter poteſt intelligi. Uno modo ſic: an de monaſterio poſſit fieri ſecularis eccleſia? Uel ſic: an monaſterijs poſſint prefici ſeculares clerici? Dicas ergo q̄ de monaſterio nunq̄ poteſt fieri ſecularis eccleſia, vt hic dicitur: niſi enormiter viuant. tunc poſſunt monachi remoueri et inſtitui ſeculares canonici: tamen cum authoritate pape: vt extra ne cleri. vel mo. relatum. Vel niſi ita ſit q̄ non inueniantur aliqui de ordine illo per quos poſſit locus ordinari: vt ex̄ de reli. domi. inter. Uel niſi ita ſit q̄ al'r non poſſit reformari locus ille q̄ per canonicos: vt extra de ſtatu mona. cuȝ nobis. q̄ eſt remota. Econtra videt̄ q̄ epūs licite poſſit de ſeculari eccleſia facere regularem: vt extra de eccle. edific. ad audientiam. et.xvj.q.vij. ſi quis vult.

Jnhu ca. not. Ala. Tan. & B. q̄ hu⁹ pōt epūs aucte ppria: et idem ſētit in Gof. de hoc etiā not. xij. q.ij. ca. ſi epūs. ſed Jo. de fan. hic ſētit cū Jo. & etiam Hu. idē tenet.

Que ſemel. ¶ Caſus. In concilio Calcedoneñ. fuit ſtatutum vt monaſteria ſemel dedicata, ppetuo ſint monaſteria, et in ſuo ſtatu permaneāt, et non fiāt habitacula ſecularia: nec res eorū inde remoueantur. ſi q̄s autē hoc fieri permiſerit, canonice punietur.

f ¶ Maneant. ſimiliter nec hoſpitale poteſt conuerti ad alium vſum: vt extra de relig. domib. ad hec. ſed nec pmutari poſſunt mancipia eccleſie. extra de rerū pmu. mancipia. dari tamen poſſunt priuato: vt.xij.q.ij. eccleſiaſticis. ſic domus imperatoris non poteſt conuerti ad alios vſus. C. de pala. et do. l.j. Sed quid ſi monaſterium deſtruitur, nunquid poteſt locus ille vel edificia monaſterij ad aliū vſum conuerti? ſic. poſſunt enim de lignis bene cōſtruere dormitorium vel alium honeſtum locum: vel etiam poſſunt ea in coquina ſua comburere, de conſe. diſtin. j. ligna. ſed ad priuatos vſus non poſſunt cōuerti. locus autem remanet ſacer, licet dirutum ſit edificium. ff. de contrahen. emp. ede ſacra. Joan.

Monaſterio deſtructo pſit licite ligna cōburi.

Quoniam a quibuſdam. ¶ Caſus. Quidam praui homines per violentiam inuaſerunt epiſcopia vel monaſteria: et fecerunt ea communia diuerſoria. Quare ſtatutum fuit in ſeptima ſynodo vt ſi inuaſores voluerint ea reſtituere, in antiquum ſtatum reformentur: alioquin ſi clerici ſunt, deponantur: ſi laici vel monachi, excommunicentur: cum ipſi aduerſentur deo dicenti: Nolite facere domum patris mei, ſcilicet templum edificatum nomini eius: domum negociationis.

g ¶ Surripiuntur. id eſt inuaduntur: nam furtum non fit in re immobili. inſti. de vſuca. ꝟ. abolita.

ria, ꝛ facta ſunt cōmunia diuerſoria: ſi quidē voluerint hi qui hec retinent, reddere ea vt ſm antiquitatem reſtaurētur, bene et optime eſt: alioquin etſi de ſacro catalogo fuerint, hos deponi[a] precipim⁹: ſi vero laici vel monachi, excommunicari: quos nimirum conſtat ꝛ condemnatos eſſe a patre et filio et ſpiritu ſancto: ꝛ deputabuntur vbi vermis eoꝝ non morietur, et ignis non extinguet, ꝙ deo aduerſant: qui dicit: Nolite facere domum patris mei, domum negociationis.

Queritur de his qui ad conuerſionē venūt, quo tempore debeant tonſurari. De his ita ſcribit Greg. papa Fortunato epiſcopo Neapolitano.

Anteqȝ bienniū in conuerſione compleuerit, aliquis tonſurari non debet.

Monaſterijs oībus fraternitas veſtra diſtricti⁹ interdicat vt eos q̇s ad conuerſionem ſuſceperint, pri⁹ q̄ȝ biennium[b] in conuerſione compleuerint, nullo modo audeāt tonſurare: ſed hoc ſpatio vita moreſqȝ eorum ſolicite cōprobentur: ne q̇s eoꝝ aut non ſit[c] contētus eo qđ voluit, aut ratum nō habeat quod elegerit. nam cuȝ graue ſit inexpertos hominū obſequijs ſociari, quis poſſit dicere quanto ſit grauius ad dei ſeruitium improbos applicare? Miles[d] vero ſi conuerti voluerit: priuſqȝ nobis renuncietur, nullus eū ſine noſtro conſenſu qualibet preſumat ratione ſuſcipere.

Queritur ſi ingreſſis monaſterium vltra relinquatur licētia teſtandi? hoc Greg. prohibet ita ſcribens Januario Carolitano epiſcopo.

Poſt monaſterij ingreſſuȝ nulli relinquit licētia teſtandi.

Quia ingredientib⁹ monaſterium conuertendi[e] gratia, vlterius nulla ſit teſtandi[f] licentia: ſed vt res eorum eiuſdem[g] monaſterij ſint, aperta legis definitione decretum eſt[h].

Item Gregorius papa Cypriano diacono.

Poſt monaſterij ingreſſum eidem monaſterio omnia ſunt conferenda.

Perlatū eſt ad nos Petronellam nomine de prouincia Lucania progenitam per exhortationē[i] Agnelli epiſcopi fuiſſe conuerſam, reſqȝ ſuas oēs q̄s[k] habere potuit, licet ſibi iure potuiſſent competere, tamen eaſdem monaſterio in quod ingreſſa eſt, etiam ſpecialiter donationis titulo contuliſſe. E contra Paulus primus eremita[l] in teſtamento, colobium ſuum Athanaſio Alexandrino epiſcopo reliquit, tunicam vero beato Antonio: ſȝ aliud eſt de his qui in monaſterium ingreſ

a Deponi. Et hoc cum pena incipit a crimine: ſecus ſi a contumacia: quia tunc primo eſſet ſuſpendendus: vt lxxxj. diſtin. dictum Joan.

Queritur. Hec eſt tertia pars queſtionis ſm Jo. de fan. et eſt queſtio incidens.

Caſus. Hic mouet Grat. incidentē queſtionē: ſcȝ quo tēpore debeant tōſurari qui cōuertūtur ad religionem? Et reſpōdet ꝙ poſt bienniū: vt probat ſequēti ca.

Monaſterijs. Caſ⁹. Hoc ca. diuiditur in duas partes. In prima parte dt Greg. ꝙ ſi aliq̇s vult monachus fieri ꝙ non debet niſi poſt biennium tonſurari vt hoc tēpore diſcutiatur vtrum ſit bon⁹ vel mal⁹. Nā cum graue ſit inexpertos hoīȝ obſequijs ſociari: multo grauius eſt improbos ad dei ſeruitiuȝ applicare. In ſecunda parte precipit vt nullus ſine licentia ſua ſuſcipiat militem ad monachatum. Scđa ibi: Miles vero. iiij.ps.

b Bienniuȝ. dic vt. s. xvij. q. ij. gonſaldus. et ca. ſi q̇s incognitus.

c Aut non ſit. Simile. lxj. diſtinc. miramur. in fin. ff. nau. cau. ſta. l. vlti. §. hac autem.

d Miles. Forte loquitur de militibus Apulie, que tota eſt patrimonium beati Petri: vt. xciiij. diſtin. valde. et. x. q. ij. relatuȝ. Uel de illis qui facti fuerant irregulares. ſic. liiij. diſtin. legem. Jo. Apulia eſt patrimoniū bti Petri.

Queritur. Hec eſt quarta pars queſtionis, in qua queritur ſi monachus poſſit condere teſtamentum? ꝛ dicit ꝙ non, ſi iam profeſſus eſt. eremita tamē poteſt. ꝛ ſic intelligas ſequentia. Jo. de fan.

Caſus. Adhuc mouet Gratianus quandam incidentem queſtionem, vtrum liceat monachis condere teſtamentum? Primo probat ꝙ non: poſtea probat contrarium: et ſoluit. j. eo. econtra.

Quia ingredientibus. Caſus. Januarius Carolitanus epiſcopus queſiuit a Gregorio vtrum monacho liceat condere teſtamentum de rebus quas monaſterio dedit? Et reſpondet ꝙ non.

e Conuertendi gratia. Dupliciter enim poteſt aliquis intrare religionem. Poteſt enim intrare vel cauſa ꝓbandi, vel cauſa conuertendi. et proteſtari debet q̄liter intret: vt extra de regulari. cōſulti ſumus. et ca. poſtulaſti. Religio intrat dupl. iiij.ps.

f Teſtandi licentia. Qui enim in poteſtate alteri⁹ eſt, nō poteſt teſtari. inſti. quib. nō eſt ꝑmiſ. fa. teſ. in prin. donare tamen poteſt mortis cauſa de cōſenſu patris. ff. de dona. filiusfamilias. et etiam inter viuos: vt. ff. e. ſi cum filius. clericus tamen in poteſtate conſtitut⁹ poteſt teſtari. C. de epiſco. et cleri. auten. preſbyteros. Filiusfamilias teſtari non poteſt.

g Eiuſdem. Cū habeat filios: vt. j. eo. ſi qua.

h Decretū eſt. C. de epiſco. et cle. auſ. ingreſſi.

Perlatum eſt. Caſ⁹. Mulier quedā nomine Petronella exhortatione Agneli epi facta eſt monialis et licȝ ipſo ingreſſu oēs res ſue monaſterio competerēt, eas tamen ſpeciali titulo donationis monaſterio contulit. quam donationem Greg. habuit ratam.

i Per exhortationem. non tamen illectā: vt. xx. q. iij. conſtituit.

k Omnes. Diſtinguitur tamē an ſana, an infirma det: vt extra de ſepultu. de his.

Econtra. Caſus. Nunc probat Gratia. contrariū, ꝙ monacho licȝ condere teſtamentum: qđ probat exemplo Pauli eremite: qui colobium. i. dalmaticam ꝛ tunicaȝ in teſtamento reliquit. Poſtea ſoluit dicens ꝙ licet Paulus fuerit eremita, non tamen fuit monachus et ideo potuit condere teſtamentum.

l Eremita. Eremite ergo habent propria: quod valet ad ea que notaui. xvj. q. j. qui vere.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſi ſe ⁊ ſua tradiderũt: aliud de his q̃ ſolitariã vitam ducentes ſe nulli eccl̃ie tradere poſſunt. illi ſemel tradita nulli tradere poſſunt: iſti nulli oblata libere teſtari valent.

Item in autenticis conſti= tu.ix.

Si q̃ mulier aut vir mo= naſticã vitã elegerit, et intrauerit monaſteriũ: liberis non extantibus [a], monaſterio qđ ingreditur, res eius compe tere iubem⁹. ¶ Sz ſi perſona liberos habẽs anteq̃ de rebus ſuis inter eos diſponat, mona= ſterium intret: liceat ei poſtea inter eos diuidere [b]: legitima [c] portione nulli diminuta trien= te vel ſemiſſe: et quod eis non dederit, monaſterio competet. ¶ Sed ſi omnẽ ſubſtantiã in= ter filios diuidere voluerit: ſua perſona filijs ſuis connumera ta, partem ſibi retineat que mo naſterio competere [d] debeat. ¶ Sz ſi poſt ingreſſum moria tur anteq̃ inter eos diuidat, filij legitimã portionem perci= piãt: reliqua ſubſtantia mona= ſterio competente. In aut̃. de monachis conſti.v.in colla.j.

Nunc autẽ cũ monachus fa= ct⁹ eſſet, hoc ipſo res ſuas om= nes obtuliſſe videatur, ſi prius teſtatus non ſit: exinde iudi= cio eius ceſſante [e] lege diſpo= nitur, vt ſi liberos haberet in quos aut nihil, aut min⁹ legiti= ma portione quoquo modo do nandi titulo ꝯtulerit, eatenus ſubſtantie monaſterio deſtina te detrahat̃, ne quid contingat circa liberos iniquum.

Item ex nouella.

Non liceat parentibus liberos, vel liberis pa= rẽtes ab hereditate ſua repel= lere monachos factos: q̃uis dum laici fuerãt, in cauſam in= gratitudinis [f] inciderunt.

¶ Itẽ non liceat parentibus liberos ſuos ad ſolitariã vitam tranſeũtes abſtrahere de mo= naſterio.

¶ Cauſa.xx.

Si qua mulier. ¶ Caſus. Lex iſta diuidit̃ in qua= tuor partes. In prima parte dr̃ q̃ ſi aliqua mulier ſine liberis monaſterium intrauerit: oẽs res eius ſtatim in ipſo ingreſſu competũt monaſterio. In ſcđa parte di= citur q̃ ſi liberos habet, et monaſterium ingrediatur, li= ceat eis poſtea res ſuas inter liberos diuidere: legitima nulli diminuta: et qđ eis non dederit totũ penes mona= ſterium remanebit. In tertia parte di= cit q̃ ſi omnes res ſuas voluerit inter filios diuidere, tan tum remaneat pro monaſterio q̃ſtum dederit cuilibet fi= liorum. In quarta dicitur q̃ ſi moriat̃ poſt ingreſſum an= teq̃ inter filios di= uidat, filij habebũt tantũ legitimã reli qua ſubſtantia ad monaſteriũ ptinen te. Scđa pars inci= pit ibi. Sed ſi pſo= na. Tertia ibi: Sz ſi omnem. Quarta ibi. Sed ſi poſt.

a ¶ Non extanti= bus. Sed qđ ſi ha= bet aſcẽdẽtes? idez videtur quia eque ſuccedunt aſcẽden tes, licz ordine tur bato. ff. de inof. te= ſta. nam ⁊ ſi. ⁊ quia aſcendentem non poteſt quis exhe= redare niſi commi= ſerit cauſam ingratitudinis: vt in aut̃. vt cum de ap. cog. col. viij. §. ij. ad idẽ. C. de epi. ⁊ cle. aut̃. preſbyteros in fi. ſed aliud eſt hic ratione monachat⁹, ⁊ fauore religionis. Itẽ adhuc huic obſtat in aut̃, col. ix. vt nul. iudi. §. pe. vbi pater hz tertiam partem bonorum filie que detrudit̃ in monaſterium: ſed hoc ideo eſt q: ibi illo inuito fuit mona cha. Sed quid ſi primo facit teſtm̃? Uidet̃ q̃ per ingreſ= ſum monaſterij rumpitur, quaſi per poſthumi agnatio= nem. eccleſia enim comparatur poſthumo: vt extra de p ba. in preſentia. in aut̃. de ſan. epiſ. §. ſed ⁊ hoc preſenti addimus ſanctio. ff. de iniuſ. rup. teſt. filio. Item per capitis diminutionem rumpitur teſtm̃. inſti. qui. mo. rũ= pitur teſt. §. ij. Item iſte diminuit̃ capite: q: tranſit in al= terius poteſtatẽ. Econtra videt̃ q̃ teneat teſtamentũ: q: pro mortuo habetur: ſed in morte confirmatur teſtm̃. Itẽ legatum non perit per capitis diminutionẽ: vt. ff. de ca. dimi. legatũ. Ad hoc dico q̃ rumpitur teſtamentum niſi prius aliquid reliquerit monaſterio. ſi ergo inſtitue= rit monaſterium ante ingreſſum monaſterij in vno dena rio: poſtea non rumpitur teſtm̃. h. tamen ⁊ Jo. contra= rium dicunt. Sed nunquid monaſterium ipſo ingreſſo adeptum eſt poſſeſſionem rerũ illi⁹? Uidetur q̃ ſic quẽ= admodum adoptans adipiſcit̃ poſſeſſionem adoptati. ff. de preca. ſi adoptauero. quod concedo. Sed quid ſi in= grediens monaſteriũ habuit vſumfructũ bonorũ: nun= quid monaſterium põt vti fructibus illo viuente? Uidet̃ q̃ nõ: tum ideo q: morte extinguitur vſuſfructus: tum quia vſuſfructus alij concedi non poteſt niſi diceres q̃ ius vtendi remaneret apud iſtum, et vtilitas apud mo= naſterium. Sed cõ ſum re= tra: ſi aliquod eſſet ligio ius penes eum, in ipſo ingreſſu eſſet quer factuz monaſterij. Dico ergo vſũfru= ctum non remane= re apđ illũ. Alij cõ= tradicũt, arg. C. de vſufru. l. vlti.

Teſtm̃ vtrũ p ingreſ= ſũ mõa ſterij rũpat̃.

De hoc no. S.e. qõ. ſtatui= mus. et inſti. de capi. di= mi.

Uſu= fructus an tolla tur per ingreſ= ſum mona= ſterium.

b ¶ Diuidere. ſed qualiter teſtat̃ vel diſponit iſta perſo= na de reb⁹ alienis contra illud inſti. q bus nõ eſt permiſ. face. teſta. in princ. Sed dic q̃ hoc ex quadam benigni= tate permittitur a iure, ne eccleſia vi= deatur aliquẽ vel= le circũuenire pro= pter res ſuas. pre= terea video q̃ quã doq̃ aliquis diſpo nit de reb⁹ alienis, vt mater que trã= ſit ad ſecundas nu ptias, teſtari põt de rebus priorum filiorũ, ⁊ diſponere inter ipſos: vt. C. de ſecun. nup. femi ne. §. vlti.

c ¶ Legitiã. por= tione. id eſt tertia vel medietate ſm numerũ filioꝝ. C. de inof. teſt. aut̃. nouiſſima.

d ¶ Competere. ne ſit oneroſus monaſterio. xvj. q. vj. de lapſis.

¶ Nunc autẽ. ¶ Caſus. Eo ipſo q̃ aliquis efficitur mo nachus, res ſuas monaſterio confert, ſi ipſe non fecit te= ſtamentum prius: ⁊ ideo ceſſante poſtea iudicio eius te= ſtamentario, ſi filijs nihil vel minus legitima contulerit, legitima eis per leges ſupplebitur, ne quid circa eos con tingat iniquum.

e ¶ Ceſſante. i. ſi ceſſauerit iudicium: q: morte preuen= tus eſt: ⁊ ſic non obſtat. S. e. l. pri. quidã tñ̃ intellexerunt qđ hic dr̃, cũ vere factus eſſet monachus: primã legem intelligunt cum adhuc eſt in probatione. Jo.

Non liceat. ¶ Caſ⁹. Hec cõſtitutio diuiditur in duas partes. In prima dr̃ q̃ parentes non poſſunt exhe redare filios ingratos ſi poſt ingratitudinem monachi fiant. Idẽ iuris eſt de filijs contra parẽtes. In ſcđa parte dr̃ q̃ parẽtes non debẽt filios reuocare ad monaſterium tranſeuntes. Scđa pars incipit ibi. Item non liceat.

f ¶ Ingratitudinis. Ecce q̃ ingratitudo abolet̃ p in= greſſum monaſterij: ſi̾r irregularitas: vt. lvj. diſt. c. j. cũ em̃ alias monachus ſit perfect⁹, nõ requirit̃ in eo omni= modo regularitas: vt. xvj. qõe. j. legi. monachatus enim omnem maculam abſtergit, in auten. de mona. in princi.

Irregu= laritas tollit p mona= chatũ.